

สวค. 127
วันที่ 28 มี.ค. 62
เวลา 16.00

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ✓
รหัสเรื่อง : ศ31010 กวต
รับที่ : ศ4503/62 1 89
วันที่ : 28 มี.ค. 62 เวลา : 15:34

ที่ พม ๐๓๐๓ / ๕๐๕๙

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานผลการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในภูมิภาค
อาเซียนและประเทศอาเซียนบวกสาม ณ ประเทศญี่ปุ่น ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ และคณะ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สรุปรายงานผลการเข้าร่วมประชุมฯ
๓. วิดีทัศน์รายงานผลการเข้าร่วมประชุมฯ

ด้วย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่องรายงานผล
การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในภูมิภาคอาเซียนและประเทศ
อาเซียนบวกสาม ณ ประเทศญี่ปุ่นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
และคณะ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี
(พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วย พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ พร้อมด้วยอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และคณะข้าราชการของกระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการในภูมิภาคอาเซียนและประเทศอาเซียนบวกสาม ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
ณ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น โดยมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับภารกิจหลักของกรมส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

/๒. เหตุผลความ...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่เรื่องดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอรายงานสรุปสาระสำคัญของการเข้าร่วมประชุมดังกล่าว ดังนี้

๓.๑ การพบปะและปรึกษาหารือ ณ สถานกงสุลใหญ่ นครโอซากา เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบการบริหารงานของสถานกงสุล ซึ่งให้ความสำคัญกับการดูแลคุ้มครองคนไทย การสร้างชุมชนไทยให้มีความเข้มแข็ง ปัจจุบันคนไทยได้เดินทางไปติดต่อ หรือไปทำงานที่มีถิ่นฐานอยู่ในต่างประเทศจำนวนมากขึ้น งานทะเบียนราษฎร และทะเบียนครอบครัวจึงเพิ่มขึ้น มีการติดต่อทางการค้าและเศรษฐกิจกับต่างประเทศมากขึ้น รวมทั้งการเร่งพัฒนางานด้านสัญชาติ การทะเบียน และการรับรองนิติกรณ์เอกสารให้มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพและความถูกต้องของเอกสาร รวมถึงพัฒนาการให้บริการ การเตรียมการรับมือภัยพิบัติ เพื่อรักษาผลประโยชน์สาธารณะและคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศโดยรวม

๓.๒ การประชุมหารือร่วมกับศูนย์การดำรงชีวิตอิสระ (Muchu Independent living Center: ILC) ประเทศญี่ปุ่นจะมีศูนย์ ILC ทั้งหมด ๑๒๗ แห่งทั่วประเทศ มีบทบาทหน้าที่ในการเป็นองค์กรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง พิทักษ์สิทธิ และเป็นเสียงให้คนพิการ หลักการสำคัญของศูนย์ ILC คือ เน้นคนพิการ เพื่อคนพิการ ดังนั้น ผู้บริหารองค์กร และเจ้าหน้าที่ของ ILC มากกว่า ๕๑ % เป็นคนพิการ กรอบแนวคิดของศูนย์ ILC มองคนพิการมีความยากลำบากในการใช้ชีวิตในชุมชน ขาดความเป็นอิสระในการใช้ชีวิต ศูนย์ ILC จึงเข้ามามีส่วนช่วยให้คนพิการสามารถอยู่ในสังคมได้ และใช้ชีวิตได้ตามความต้องการ โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ กิจกรรมของศูนย์ ILC เน้นการสร้างเจตคติของคนในสังคม การสร้างความตระหนัก และสื่อสารให้สังคมได้รับรู้ถึงสิทธิของคนพิการ รวมทั้งการรวมกลุ่มเพื่อพิทักษ์สิทธิ และคุ้มครองการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ เช่น การสนับสนุนให้มีพระราชบัญญัติเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ความสำเร็จในการเจรจาต่อรองกับรัฐบาลเมืองโอซากาในการปรับปรุงรถไฟฟ้ายเพื่อให้คนพิการสะดวกในการใช้บริการ เป็นต้น

๓.๓ การประชุมหารือร่วมกับ International Communication Center for Persons with Disabilities : BiG – i แนวคิดในการจัดตั้ง BiG – i คือ ๑) การให้คนพิการเป็นผู้นำในองค์กร ๒) การใช้ศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อให้คนพิการและคนทั่วไปได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และ ๓) การเป็นองค์กรที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกได้ BiG – i สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองทศวรรษคนพิการขององค์การสหประชาชาติ และเป็นสถานที่เชิงสัญลักษณ์ของคนพิการ โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๒,๑๐๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท (สองพันหนึ่งร้อยหนึ่งล้านหกแสนบาทถ้วน) บริหารงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงสาธารณสุข แรงงานและสวัสดิการ ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ ปัจจุบันมีผู้ใช้บริการ จำนวนทั้งสิ้น ๑๐,๗๑๓ คน (เป็นคนพิการ ๘๔.๔ %)

/จุดเด่นของ...

จุดเด่นของการจัดบริการ ได้แก่ ห้องพักสำหรับคนพิการที่เข้าถึงง่ายและสะดวกสบาย มีพื้นที่กว้างขวาง ตอบสนองความต้องการของคนพิการได้อย่างดี รวมถึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนพิการอย่างครอบคลุม และมีหอประชุมขนาดใหญ่ที่สามารถปรับขนาดได้

๓.๔ การประชุมหารือร่วมกับศูนย์บริการผู้สูงอายุ Sun - Rose OSAKA (Elderly Nursing Home, Day Care Center, Day Service for Dementia) การให้บริการของศูนย์ ซึ่งเป็นการดูแล และให้บริการผู้สูงอายุและคนพิการติดเตียงระยะยาว โดยมีการจัดบริการขั้นพื้นฐาน การให้บริการระหว่างวัน สำหรับคนที่มีภาวะสมองเสื่อม (Daily Service for Dementia) โดยศูนย์นี้มีการจัดสภาพแวดล้อมให้มีลักษณะ เหมือนบ้านพักอาศัย และมีการทำกิจกรรมระหว่างวัน ได้แก่ การจับจ่ายซื้อของ การทำอาหาร การทำสวน เป็นต้น รวมถึงการบริการวางแผนดูแลสุขภาพ (Care Plan Preparation) โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผน ดูแลสุขภาพให้คำแนะนำเกี่ยวกับแผนรองรับสุขภาพระยะยาว นอกจากนี้ศูนย์ให้ความสำคัญกับการดำรงชีวิตอย่างอิสระ และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน

๓.๕ การประชุมหารือร่วมกับศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับคนพิการของเมืองโออิตะ (Oita Vocational Center for Persons with Disabilities) ศูนย์แห่งนี้เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้ Japan Organization for Employment of the Elderly, Persons with Disabilities and Job Seekers (JEED) มีศูนย์ ทั่วประเทศจำนวน ๔๗ ศูนย์ เน้นการฝึกอาชีพสำหรับคนพิการทางสติปัญญา และการเรียนรู้ ศูนย์มีหน้าที่ ในการให้คำแนะนำคนพิการในด้านการทำงาน และทำงานใกล้ชิดกับกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงาน การจัดหางาน ศูนย์การจ้างงาน โรงพยาบาล และโรงเรียนการศึกษาพิเศษ เป็นต้น การบริการของศูนย์ ประกอบด้วย การประเมินและให้คำแนะนำด้านอาชีพ บริการสำหรับนายจ้าง การสนับสนุนการสอนงาน การให้คำแนะนำและการช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องการฟื้นฟูด้านอาชีพสำหรับหน่วยงานในท้องถิ่น การศึกษาและการฝึกอบรมในการสอนงาน

๓.๖ การประชุมหารือร่วมกับนิคมอุตสาหกรรมคนพิการ Japan Sun Industries (Taiyonoie) แนวคิดหลักของนิคม คือ “ความพิการไม่ใช่ปัญหาอุปสรรคในการประสบความสำเร็จ” การจัดสถานที่ที่คนพิการ ทำงานและใช้ชีวิตร่วมกับชุมชน ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศักยภาพคนพิการ การสร้างงานให้กับคนพิการ และสามารถอยู่ร่วมกันในชุมชน โดยมีสถานที่ที่เอื้ออำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ ทั้งนี้ เน้นการ ดำเนินงานความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชน และชุมชนต่าง ๆ (Joint Venture Companies) ได้แก่ บริษัท DENSO บริษัท SONY บริษัท OMRON บริษัท FUJITSU บริษัท HONDA และบริษัท MITSUBISHI นอกจากนี้ ในบริเวณพื้นที่ตั้งของนิคม ยังมีการจัดบริการด้านที่พักอาศัย ธนาคาร Oita Bank สาขา Taiyonoie ซึ่งสนับสนุน ให้คนพิการสามารถเข้าถึงการบริการ ด้านการเงิน และซูเปอร์มาร์เก็ต ซึ่งจ้างคนพิการทำงาน

๓.๗ บทสรุปและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของประเทศไทย เพื่อให้คนพิการมีส่วนร่วม ทางสังคมอย่างเท่าเทียม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีข้อเสนอแนะต่อ การดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของประเทศไทย ดังนี้

/๓.๗.๑ ข้อเสนอแนะ...

๓.๗.๑ ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสังคมที่ปราศจากอุปสรรคต่อคนพิการ (Barrier – Free)

(๑) การพัฒนาศูนย์เรียนรู้นวัตกรรม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นพื้นที่แสดงผลงานนิทรรศการ สาธิต ทดสอบ อุปกรณ์เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้มีการรวบรวมผลงานวิจัย วิชาการ เผยแพร่ให้คนพิการและประชาชนทั่วไป ทราบและใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้ยังต้องเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เพื่อเรียนรู้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ และมีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการ ประเมินการให้บริการ เครื่องมือ อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ รวมทั้งมีทักษะ ในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในแต่ละประเภท นอกจากนี้ ควรขยายศูนย์เรียนรู้นวัตกรรมฯ ดังกล่าวไปยัง ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ๗๖ จังหวัดและศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการทั่วประเทศ ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ นครศรีธรรมราช ขอนแก่น หนองคาย ลพบุรี เชียงใหม่ และอุบลราชธานี

(๒) การกำหนดประเด็น Accessibility เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ และการเร่ง ผลักดันให้มีกฎหมายด้านการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility All Act : AAA) และการบูรณาการความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจาก อุปสรรคสำหรับคนพิการ นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดมาตรการ ตรวจสอบ ติดตาม ส่งเสริมและสนับสนุนการ บังคับใช้กฎหมาย AAA ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างจริงจัง กำหนดมาตรการ สร้างแรงจูงใจ และกำหนดบทลงโทษ เพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎหมาย AAA มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๓) การส่งเสริมเมืองที่เป็นมิตรสำหรับทุกคน (Smile City For All) ตามหลัก Smart Living และ Smart Service เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมและบริการขนส่งสาธารณะ ได้รับการปรับปรุง เพื่อให้คนพิการ และทุกคนในสังคม สามารถใช้ชีวิตประจำวัน เดินทางเพื่อไปทำงาน และออกมาทำประโยชน์ ให้สังคมได้อย่างอิสระ สะดวก ปลอดภัย โดยกำหนดเป้าหมาย ๖ จังหวัดนำร่อง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ชลบุรี ขอนแก่น สงขลา กระบี่ และนนทบุรี

๓.๗.๒ ข้อเสนอแนะในการเสริมพลังคนพิการ (Empowerment)

(๑) การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการให้เป็นรูปธรรมทั้งกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน การขยายความร่วมมือกับภาคเอกชน (Joint Venture) การเตรียมพร้อมคนพิการเข้าสู่ ตลาดแรงงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน การพัฒนาศูนย์ฝึกทักษะชีวิตเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับคน พิการ การสร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์ และให้ความรู้ความเข้าใจกับคนในสังคมที่มีต่อคนพิการ เพื่อเป็นการ ส่งเสริมให้คนพิการมีรายได้และมีงานทำอย่างยั่งยืน

(๒) การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลคนพิการมากขึ้น โดยใช้กลไก ของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปและสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ ที่มีหน้าที่ในการให้บริการสำหรับคนพิการ ให้มีมาตรฐาน และมีการให้บริการอย่างครบวงจร เปิดโอกาสให้คนพิการมีส่วนร่วม คนพิการได้รับการยอมรับ เกิดความมั่นใจ และเกิดแรงบันดาลใจ สามารถใช้ชีวิตอย่างอิสระในชุมชน

/(๓) การให้ความสำคัญ...

(๓) การให้ความสำคัญต่อกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นคนพิการและคนพิการติดเตียง การพัฒนาสถานที่และหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุและคนพิการติดเตียง การปรับปรุงรูปแบบการดูแลคนพิการในหน่วยงานสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการให้มีมาตรฐาน มีการให้บริการทั้งในระยะสั้น และระยะยาว อย่างครบวงจร

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอเรื่อง รายงานผลการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในภูมิภาคอาเซียนและประเทศอาเซียนบวกสาม ณ ประเทศญี่ปุ่น ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และคณะ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ และขอให้นำเสนอวิธีที่ตนดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนันตพร กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

โทร. ๐ ๒๓๕๔ ๓๓๘๘ ต่อ ๓๐๕

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๐๒๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dep.policy@gmail.com